

گزارش جلسه کارگروه تخصصی کارشناسی دبیرخانه شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی

عنوان جلسه: کمیته کارشناسی " شورای گفت و گوی استان خراسان شمالی "

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۰۹

روز: چهارشنبه

حاضرین در جلسه آقایان: سید هاشم سیدی - سعید کریمی - هادی عسکری - محمد صمدی - سید رضا احمد نیا - علی اصغر برومند - حمید رضا کفاش - هادی کاهانی مقدم - ابوالفضل پورآدینه - رشید شرفی

خانم ها: مریم محروقی - مریم قدوسی

دستور جلسه: مشکل فعالان اقتصادی در حوزه جایگاه داران سوخت به دلیل عدم تخصیص سوخت سهمیه ای

خلاصه مذاکرات: روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۰۹ جلسه کمیته تخصصی کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بجنورد برگزار گردید.

در ابتدای جلسه جناب آقای کریمی رییس محترم کمیسیون انرژی و عضو محترم هیأت رئیسه اتاق بازرگانی ضمن عرض خوش آمدگویی به مدعوین وارد دستور کار جلسه شدند.

ایشان با بیان اینکه تعارض تخصیص سوخت به جایگاه داران استان خراسان شمالی و استانهای هم جوار وجود دارد افزودند: در استانهای هم جوار سهمیه کارت سوخت ۳۰ لیتر بنزین می باشد در صورتی که در سایر استانهای روزانه ۵۰ لیتر بنزین تعلق می گیرد.

در ادامه آقای سیدی عضو محترم هیأت رئیسه و یکی از جایگاه داران استان افزودند: یکی دیگر از مشکلات حوزه جایگاه داران موضوع کسری جایگاه هاست. زمانی که بار تخلیه می شود چون حجم بالا است مقداری برداشته می شود نهایتا زمانی که بار در جایگاه تخلیه می شود، مقداری از بار بنزین کسری دارد.

ایشان ادامه دادند: پیشنهاد کردند نماینده محترم شرکت فرآورده های نفتی جهت بررسی وضعیت، نماینده ای به محل اعزام نمایند تا ضمن بررسی موضوع تصمیم گیری مناسبی اتخاذ شود.

همچنین موضوع خودروهای فرسوده که به عنوان بمب های متحرک از آنها یاد میشود را بیان کردند و گفتند وجود این خودروها در محل جایگاه بسیار خطرناک و خسارت زا می باشد.

در ادامه آقای شرفی از دیگر جایگاه داران محترم استان در خصوص تخصیص میزان سهمیه بنزین استان خراسان شمالی نسبت به استان های همجوار اظهار گلایه کردند و بیان داشتند متاسفانه کارت های آزاد فقط تا نصف روز نیاز متقاضیان را پاسخ می دهد و تا پایان روز با مشکل تامین روبرو می شویم.

در ادامه جناب آقا احمدنیا مدیرعامل محترم شرکت فراورده های نفتی استان بیان داشتند ما در استان خراسان شمالی شرایط مطلوبی در خصوص اقتصاد جایگاه داری نداریم و سرانه نازل و جایگاه ما نسبت به متوسط کشوری بالاتر است. ایشان افزودند: در حال حاضر متوسط فروش جایگاه ها در کشور ۴۰۰۰۰ لیتر است و در استان ما ۲۵۰۰۰ لیتر است و علی رغم اینکه وزارت اقتصاد دستورالعمل هایی را در خصوص سامانه صدور مجوزها ابلاغ کرده است و مکرراً ما تحت فشار پاسخ مثبت دادن به متقاضیان جدید هستیم.

آقای احمدنیا افزودند: در حال حاضر بعضی از جایگاهها ۱۰٪ متوسط فروش کشوری دارند و اساساً سرمایه گذاری در این زمینه توجیه اقتصادی برای اداره ی جایگاه ها و نیز باعث کسادى بازار بقیه جایگاه داران خواهد شد.

ایشان افزودند: در تابستان به دلیل تعطیلات و مصرف بالای متقاضیان، جهت مدیریت سوخت طبعاً باید ایجاد محدودیت کرد. در برخی از استان ها جایگاه ها به دلیل نوع مدیریت و تخصیص میزان سوخت، جایگاه ها در اواسط روز تعطیل می شود ولی در استان ما سقف را بر مبنای روزی ۳۰ لیتر بنزین در بازه زمانی ۴ ساعت قرار دادیم تا برای مصرف کننده مشکلی ایجاد نشود. ایشان افزودند: سهمیه بنزین ما در استان در حالت عادی بین ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار لیتر می باشد ولی در تابستان ۱۰۰۰۰۰ لیتر است و ۳۰۰ هزار لیتر کسری داریم.

ایشان ادامه دادند: راهکار استان برای کاهش مشکل اختلاف لیتر را به جای تعطیلی جایگاهها، کنترل سقف برداشت را قرار دادیم و به این ترتیب با کمترین ایجاد نارضایتی موضوع ناترازی مدیریت شد.

آقای احمدنیا با اشاره به ارزان بودن نرخ بنزین و ازدیاد مصرف بنزین گفتند: در حال حاضر سقف فروش بنزین ۵۰ شده است باید فروش از کارت آزاد جایگاه ۱۰٪ فروش باشد ولی در حال حاضر در استان ما ۳۰٪ است.

ایشان در خصوص کسری جایگاه ها افزودند: از نظر ما این کسری ناشی از ۴ عامل است اولین عامل عوامل فنی است. به عنوان مثال در جایگاه نشستی وجود داشته باشد و یا عامل خارج از کنترل به این معنی که جایگاه مثل اینکه مبدأ تامین هرمرزگان باشد با دمای هوای ۵۰ درجه و همین عامل باعث تغییرات حجم می شود.

در ادامه آقای شرفی با طرح این سوال که این موضوع اختصاص کارت آزاد ۲۰ لیتر فقط مختص خراسان شمالی است گفتند: چرا در استان های دیگر بنزین ۴۰ لیتر اختصاص می یابد؟

در ادامه آقای احمدنیا توضیح دادند که در استان ما سرانه (تعداد) جایگاه زیاد است و جایگاه ها خلوت است ولی در مشهد هر دو سکو یک کارت دارند و این موضوع باعث ایجاد صف می شود.

ولی استان ما ۹۹٪ مردم دارای کارت سوخت هستند و دولت می خواهد که مردم از کارت شخصی استفاده کنند و کارت آزاد جایگاه کمتر استفاده شود ما در استفاده از کارت از متوسط کشوری عقب تر هستیم.

در ادامه جناب آقای عسکری نماینده محترم استانداری خراسان شمالی ضمن جمع بندی تصریح کردند: دولت هزینه‌ای را برای تولید کارت‌های سوخت متحمل می‌شود، اما با استفاده از کارت آزاد جایگاه‌داران، میزان سوختگیری غیرمشخص بوده و اطلاعات شفافی در این باره وجود ندارد؛ بنابراین به این سمت حرکت کردیم که در زمینه آمار سوختگیری به سمت شفافیت حرکت و تصمیم‌گیری در دولت را نیز تسهیل کنیم.

ایشان افزودند: براساس بند ح تبصره ۱۴ در قالب بودجه ۱۴۰۲ وزارت نفت مکلف شده است به منظور بهبود نظام توزیع بنزین و نفت‌گاز در کشور و کاهش قاچاق سوخت، از طریق شرکت‌های تابعه ذی‌ربط تدبیری اتخاذ کند که ۹۰ درصد خودروهای بنزین‌سوز و ۹۵ درصد خودروهای نفت‌گازسوز، صرفاً از طریق کارت سوخت شخصی سوختگیری کنند.

آقای عسکری افزودند: اگر مراجعات مردمی برای استفاده از کارت آزاد بیشتر شود، ممکن است شارژ کارت آزاد از لحاظ لیتری و یا از لحاظ تعداد دفعات مجاز سوخت‌گیری تمام شود؛ چراکه هر کارت آزاد در جایگاه‌های عرضه سوخت، امکان سوخت‌گیری تا سقف ۷۰۰۰ لیتر در شبانه روز و یا با تعداد دفعات سوخت‌گیری ۲۵۵ بار را دارد.

ایشان افزودند: بیشترین تعداد کارت‌های آزاد سوخت در استان تهران و به‌ویژه شهر تهران در جایگاه‌های عرضه سوخت وجود دارد که به ازای هر سکو یک کارت آزاد سوخت موجود است. هر کارت آزاد در جایگاه‌های عرضه سوخت، امکان سوخت‌گیری تا سقف ۷۰۰۰ لیتر در شبانه روز و یا با تعداد دفعات سوخت‌گیری ۲۵۵ بار را دارد که اگر یک کارت آزاد سوخت به این سقف در تعداد دفعات و یا در حجم سقف ۷۰۰۰ لیتری برسد، دیگر امکان سوخت‌گیری با آن کارت تا بعد از ۱۲ شب یعنی شروع شبانه‌روز بعدی، وجود ندارد؛ از این رو برخی جایگاه‌ها که کارت آزاد آن‌ها در مراجعات مکرر مردمی، دیگر امکان سوخت‌گیری ندارد، ممکن است به مراجعه‌کننده اعلام کنند کارت آزاد نداریم که این موضوع برای مسافرت‌های شهری ایراد ایجاد می‌کند.

پیشنهاد:

کاهش سهمیه دوم کارت سوخت شخصی

با کاهش مصرف بنزین آزاد هر کارت سوخت خودروی شخصی ۱۰۰ لیتر در ماه کاهش یافت. به‌طور کلی کارت سوخت خودروهای شخصی دارای دو سقف برای مصرف بنزین «سهمیه‌ای» و «آزاد» است. سقف مصرف بنزین سهمیه‌ای معادل ۶۰ لیتر در ماه که ثابت باقی مانده است ولی سقف مصرف بنزین آزاد در گذشته معادل ۲۵۰ لیتر در ماه بوده است که این عدد به ۱۵۰ لیتر کاهش یافته است. سهمیه بنزین ۱۵۰۰ تومانی به میزان ۶۰ لیتر در ماه برای خودروهای شخصی باقی مانده است و ۱۵۰ لیتر نیز به صورت سهمیه آزاد از ماه جاری در نظر گرفته می‌شود. بدین ترتیب هر خودروی شخصی ماهانه ۲۱۰ لیتر بنزین خواهد داشت، یعنی می‌تواند ۲۱۰۰ کیلومتر در ماه مسافت طی کند. طی کردن مسافت ۲۱۰۰ کیلومتری برای خودروهای شخصی بسیار بیشتر از نیاز هر خودرو هست و در واقع تنها اتفاقی که با این تغییر رخ می‌دهد کاهش قاچاق بنزین از شهرهای مرزی است.

ساماندهی کارت سوخت جایگاه‌ها

طبق بند «ح» تبصره ۱۴ قانون بودجه ۱۴۰۲، به منظور بهبود نظام توزیع بنزین و نفت گاز در کشور و کاهش قاچاق سوخت، وزارت نفت از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط مکلف است تدبیری اتخاذ کند که تا پایان شش ماه ابتدایی سال حداقل ۹۰ درصد خودروهای بنزین‌سوز و ۹۵ درصد خودروهای نفت‌گازسوز صرفاً از کارت‌های سوخت مختص خودرو استفاده کنند. طبق این طرح، همه کارت‌های سوخت جایگاه‌ها جمع‌آوری نشده است، بلکه به تعداد محدود برای موارد اضطراری همچنان کارت سوخت جایگاه موجود است، اما این ساماندهی، انگیزه قاچاق بنزین از جایگاه‌ها را کاهش می‌دهد. استفاده از کارت سوخت شخصی برای دریافت بنزین آزاد بیش از چهار برابر شده است و این روند در حال افزایش است و به خصوص در کلانشهرها استفاده مردم از کارت سوخت صعودی است. این اقدام دولت براساس قانون مصوب مجلس است، زیرا سوخت‌گیری با کارت شخصی توسط شهروندان منجر به تجمع آمار صحیح و بهبود مدیریت توزیع بنزین در کشور خواهد شد.

شرح:

اجرای قاچاق سوخت بحث تازه‌ای نیست اما با به وجود آمدن ناترازی بنزین و پیشی گرفتن میزان مصرف از تولید، بحث قاچاق سوخت نیز به طور جدی تری مطرح شد اما با این وجود هنوز هم اقدامی جدی در این خصوص صورت نگرفته است.

عدم النفع ناشی از قاچاق بنزین چنان بالاست که هیچ عقل سلیمی نادیده گرفتن آن را قبول نمی‌کند. طبق برخی برآوردها، مجموع قاچاق بنزین و گازوئیل از کشور روزانه حدود ۲۰ میلیون لیتر است که سالانه ۵ میلیارد دلار معادل بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان خسارت است. در حال حاضر، قیمت داخلی بنزین لیتری ۱۵۰۰ تا ۳۰۰۰ هزار تومان، و گازوئیل لیتری ۳۰۰ تا ۶۰۰ تومان است در حالی که این فرآورده‌ها در کشورهای همسایه بین ۲۰ تا ۴۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

این حجم از قاچاق سوخت از نظر ارزش حدود ۵ میلیارد دلار یا بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است و این مقدار از انحراف و قاچاق سوخت در کشور برآورد می‌شود؛ ۵ میلیارد دلار عدم النفع حاصل از قاچاق سوخت، تقریباً معادل ساخت یک پالایشگاه ۲۰۰ هزار بشکه‌ای است.

از سوی دیگر درآمد حاصل از قاچاق بنزین تا اندازه‌ای بالاست که مردم شهرستان‌های مرزی، به جای آنکه در مشاغل خود فعالیت کنند، به زنجیره‌های قاچاق سوخت می‌پیوندند و به این ترتیب، کارهای سیاه در کشور نهادینه می‌شوند که خود موضوعی اساسی است که باید به آن رسیدگی شود.

در حال حاضر میانگین قیمت داخلی بنزین و گازوئیل لیتری ۲۰۰۰ و ۳۰۰۰ تومان است در حالی که ارقام صادراتی این فرآورده‌ها بین ۲۰ تا ۴۰ هزار تومان در بازار کشورهای همسایه به فروش می‌رسد.

حدود ۵۸ هزار بشکه در روز از عرضه گازوئیل داخلی به مصرف داخلی نمی‌رسد. به دلیل ارزان بودن سوخت ایران، روزانه

نزدیک به ۱۰ میلیون لیتر گازوئیل از جمهوری اسلامی خارج می شود.

حجم قاچاق سوخت، آن هم در شرایط ناترازی بنزین در ایران به حدی بالاست که نادیده گرفتن آن مساوی است با به تماشا نشستن هدررفت ثروت ملی ایران. اگرچه درخصوص قاچاق بنزین در دولت های قبل اقدامات مثبت و مؤثری صورت نگرفته است اما دولت سیزدهم در وضعیتی قرار گرفته که ناچار باید به این موضوع رسیدگی کند چرا که با ناترازی شدید سوخت در داخل مواجه است.

قطع یا دست کم کاهش قاچاق سوخت، نیازمند عزم راسخ نهادهای متولی است. از سوی دیگر واقعی کردن قیمت انرژی نیز باید در دستور کار قرار بگیرد. همچنین ایجاد شغل و بهبود اقتصاد شهرهای مرزی نیز می تواند میزان علاقه به قاچاق سوخت را کاهش دهد.